

חג השבועות

פרשת פנח

ממעמד הר סיני ועד לימינו

חג השבועות הוא חג מתן תורה. בספר דברים שבו משה רבינו למעשה נפרד מעם ישראל ומסכם את הדברים, מתאר משה רבנו את עצמת מעמד הר סיני בפרשת ואתחנן (דברים ד) (לב) **כִּי שָׂאֵל נָא לִבִּימִים רֵאשֵׁנִים אֲשֶׁר הָיוּ לִפְנֵיךָ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל בְּרֵא אֱלֹהִים אָדָם עַל הָאָרֶץ וּלְמִקְצֵה הַשָּׁמַיִם וְעַד קִצֵּה הַשָּׁמַיִם הַנְּהִיחָה כְּדָבָר הַגְּדוֹל הַזֶּה אוּ הַנְּשַׁמְעֵה כְּמֹהוּ: (לג) הַשְּׁמַע עִם קוֹל אֱלֹהִים מְדַבֵּר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ כִּאֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ אֶת־הוּא וַיִּזְוֶי:**

רואים אנו כאן את עוצמת יום מתן תורה הוא חג השבועות בני ישראל שומעים באופן ישיר מהקב"ה את שתי הדיברות הראשונות, עצם המעמד מעיד לאיזו דרגה העפילו בני ישראל כדי שיוכלו לשמוע באופן ישיר את ציווי הקב"ה. כדי שיוכלו לקבל את התורה הקדושה היא תורת חיים שניתנה לנו על ידי הקב"ה בעצמו.

עוצמת המעמד כל כך גדולה כך עד שלאחר שתי הדיברות הראשונות בלבד, פונים בני ישראל למשה רבנו ומבקשים (שמות כ, טז) **וַיֹּאמְרוּ אֶל מֹשֶׁה דַּבֵּר אֵתָּה עִמָּנוּ וְנִשְׁמָעָה וְאַל יִדְבֹר עִמָּנוּ אֱלֹהִים כִּן נִבְּרָה: איזה פחד ויראה אחז בהם באותו רגע עד שפרחו נשמותיהם מעוצמת המעמד.**

והנה בימינו אנו, אלפי שנים אחרי, כאשר אדם לומד נהיגה הוא חייב לעבור בחינת תיאוריה כדי לוודא שהוא שולט בחוקי התנועה ומי קבע מהם חוקי התנועה? קבוצת אנשים שישבה והחליטה. ואף אחד מאתנו לא יעלה על דעתו לקום יום אחד ולהגיד, "אני, מתאים לנהוג דווקא בצד שמאל", "צבע אדום דווקא נראה לי קלאסי לנסיעה" ולמה? כי השוטר מחכה בפינה... העונש ברור... עלולה להיות תאונה...

אז מאין יש ליהודי שאינו שומר תורה ומצוות את האומץ לקום כל בוקר מחדש, לאחר שקיבל את נשמתו בחזרה מבורא עולם ולהגיד לקב"ה, "אני היום נוהג בכיוון ההפוך ממה שקבעת – כי.. ככה בא לי?! " לאן נעלמו השוטר? העונש? החשש לתאונה? את התשובה כבר נתן לנו רבן יוחנן בן זכאי שבעת פטירתו ציווה את תלמידיו, בציווי שכל כך מתאים לשאלה שלנו, ציווי שכולל בו הכל.. "הִי רִצּוֹן שִׁיחָא מוֹרָא שְׁמַיִם עֲלֵיכֶם כְּמוֹרָא בְּשַׁר וּדְם"

מוקדש לעילוי נשמת
ר' סעדיה בן יחיאל גהלי ז"ל
ר' יחיאל בן סעיד ודעי הלוי ז"ל
יחיאל בן סעדיה גהלי ז"ל
נעמה בת סאלם זנדני ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה

נא לשמור על קדושת הגיליון
הוא חייב בגניזה
(למי שמדפיס אותו)

זמני החג		
ת"א	כניסת החג	יציאת החג
8:26	7:20	
8:23	7:05	
8:28	7:13	חיפה

סיפור לשולחן החג

הרע שהביא לטוב

יהודי בשם יצחק סלוצקי, נצר למשפחה גדולה ומסועפת בפולין, סיפר שהמשפחה שלהם הייתה בין הראשונות שהושמדו באושוויץ. רק הוא, שהיה אז בן שש עשרה, ואחותו הצעירה ממנו במספר שנים, הצליחו להימלט מאימת הנאצים ולהסתתר בכפר אחד. תושבי הכפר היו גויים, ועל אף שידעו על זהותם היהודית של האח והאחות, שמרו על קשר שתיקה. ולא גילו זאת לאף אחד מחברי המפקדה הנאצית שהייתה במקום.

"אני", כך סיפר יצחק לעת זקנתו, "לקחתי כאתגר על עצמי לשמור על אחותי ולהוות לה מחסה ומסתור מכל פגע רע". במשך תקופה ארוכה מאוד, הסתתרו השניים במרתף צר וטחוב מתחת לאדמה. "אסרתי על אחותי לצאת מן המרתף וספקתי לה את כל צרכיה - מזון, ביגוד ושאר דברים", סיפר.

כך עברו עליהם מספר חודשים, כאשר כל הזמן האחות נשארת בתוך המרתף והאח יוצא מדי פעם להביא מצרכים עבורה. יום אחד. בשובו "מקניות", הרגיש בתכונה חשודה ליד "הבונקר" האישי שלהם, ואכן, כשהגיע למרתף, לא מצא את אחותו. בהיותו בגיל זקנה, יובל שנים אחרי, הודה יצחק שאם היה חושב אז, באותו הרגע, מה הולך הוא לעשות, לא היה עושה זאת בשום פנים ואופן. "לא חשבתי אז על כלום, במוחי קיננה רק מחשבה אחת ויחידה: כיצד להציל את אחותי".

בריצה פרץ מהמרתף ושאל את העוברים והשבים, האם ידוע להם היכן נמצאת אחותו. אלה הצביעו לו על בנין המפקדה הנאצית, שנמצא במרכז הכפר. יצחק רץ אל הבניין, ולא פחות ולא יותר, פרץ לתוכו, תוך שהוא עוקף את השומרים שהיו מוצבים בחוץ. הוא נכנס אל תוך הבניין ופתח בזעקות אימים: "השיבו לי את אחותי עכשיו!!!"

הקצינים הנאצים שלא היו רגילים למחזות שכאלו, שלפו את אקדחיהם והתכוננו לירות בו. ברגע האחרון נמנע האסון. המפקד הראשי שמע אף הוא את הצעקות המוזרות, הוציא את ראשו מחדרו וקרא ליהודי להיכנס אליו. יצחק סלוצקי לא שתק גם בלשכת המפקד. המשיך לצעוק שיחזירו לו את אחותו, עכשיו ומיד! ללא כל שהיות... "אינני יודע מהיכן היה לי האומץ לכך" יאמר ברבות השנים.

המפקד היה משועשע מהמחזה, והבין שלפניו עומד טיפוס מיוחד במינו החליט המפקד לשטות ביהודי. הוא הפתיע אותו באומר, שהוא מוכן להשיב לו את אחותו בתנאי אחד: "את אחותך אני מוכן לשחרר רק אם יצמחו לך שערות בכף ידך" אמר המפקד הנאצי במבט שטני.

יצחק לא התרגש: "ואם אראה לך שיש לי שערות בכף היד, אתה מבטיח להחזיר לי את אחותי? שאל בתגובה.

המפקד חוזר שנית, כולו משועשע: "הרי כבר אמרתי לך את התשובה".
יצחק פשט את ידו לפני הנאצי הארוך, וזה - חשב להתעלף...

כף היד הייתה מלאה בשערות!

פניו של המפקד חוורו וסמקו, וזאת בשל העובדה שכאשר רוצים לתאר בתרבות הגרמנית משהו הדומה לשטן, מציירים אותו עם שערות בכף היד.

"החזירו לו את אחותו וסלקוהו מכאן במהירות האפשרית". צרח הנאצי באימה.
יצחק ואחותו שרדו את המלחמה והגיעו לארץ ישראל.

כעבור יובל שנים, סיפר יצחק לחבריו על ה"מופת" הזה. וכמובן, גם הם לא ויתרו ובקשו לראות את כף ידו... מאוד התפלאו להיווכח בתופעה הבלתי מצויה, שכף היד מלאה הייתה בשערות.

הסביר להם יצחק סלוצקי את פשר העניין: "לאבא שלי הייתה מאפיה גדולה בפולין. כילד קטן אהבתי מאוד להסתובב בין התנורים והמערבלים. בהיותי בן שבע, הכנסתי פעם, כדרכו של ילד קטן, את ידי אל תוך אחד המערבלים, וחתיכות גדולות של עור כף היד נקרעו. אז, בתי החולים עבדו בצורה פרימיטיבית למדי. הרופאים חתכו פיסת עור ממקום אחר בגופי, והשתילו אותה בכף היד, בפיסת העור המושתלת היו שערות, וכך הגיעו השערות לכף היד, ועם צמיחת העור, אף הן צמחו".

"זכורני", סיים הקשיש, "שבד בבד עם רגשי ההודיה לקב"ה על החסד שעשה עמדי, בכך שכף היד נותרה שלמה, הצטערה אימי עד מאוד על המראה הלא סימפטי הזה של השערות שנבטו מכף ידי. בכל פעם שיצאתי איתה לרחוב בקשה ממני שאכניס את היד לכיס, כדי שלא יראו... גם אני עצמי התביישתי בכך. וחברי צחקו ולגלגו עלי. רק הקב"ה, הצופה מסוף העולם ועד סופו, יכול היה לדעת על העתיד להתרחש בתקופת השואה. רק הוא ידע שיחטפו את אחותי ואזדקק למופת הגלוי הזה של שערות בכף ידי".

כל אדם נתקל במהלך חייו במקרים. שבהם בתחילה לא הבין על מה ולמה עשה לו האלוקים כך. ורק לאחר שנים הוא זוכה ורואה שהכל היה לטובה.

(עלינו לשבח)

דוד מלך ישראל חי וקיים

ידוע שחג השבועות מזוהה עם דוד המלך ע"ה שזהו היום שבו נולד ונפטר דוד המלך. ולכן אנו קוראים את מגילת רות בשבועות

הזכרת שמו של דוד המלך מעבירה בנו רגש מיוחד של חיבור וכיסופי אן סוף של קדושה, של שירה וזמרה ממזמורי התהילים שכתב

דבקו של דוד המלך לקב"ה הייתה שלמה, בכל מצב, בכל רגע, הרגיש דוד את הקב"ה במעשיו ושהכל לטובה, גם בשעות הקשות ביותר וגם בשעות הטובות ביותר בקידוש של יום השבת אנו אומרים **(תהילים כג) בְּזִמְרוֹר לְדָוִד ה' רַעִי לֹא אֶזְכָּר: ובהמשך..** **שִׁבְטְךָ וּמִשְׁעֲנֶתְךָ הַמָּוֶה יִנְזַמְנִי:** גם השבט = העונש, המכה מנחמים את דוד המלך, לא רק המשענת, כי את הכל הוא בוחן רק לטובה

דבקו שכזו בקב"ה הפכה את דוד למלך הנבחר, **(תהילים פט,ד) כָּרְתִי בְרִית לְבִזְיָרִי** **וְשִׁבְעֵתִי לְדָוִד עֶבְדִּי,** למלך ממנו יבוא משיח צדקנו בע"ה **(תהילים קלבי) כָּרְתִי בְרִית לְבִזְיָרִי וְשִׁבְעֵתִי לְדָוִד עֶבְדִּי.**

ומה המיוחד בדוד המלך שזכה לכל זאת ?

מסופר במדרש שהקב"ה הראה לאדם הראשון את כל הנשמות שעתידות להיות בעולם ראה אדם הראשון את נשמת דוד המלך שהייתה נפל ושנגזר עליה לחיות 3 שעות בלבד !!! ביקש אדה"ר מהקב"ה להעניק לדוד המלך 70 שנה מחייו, והקב"ה הסכים לכך. לכן אדה"ר חי 930 שנה, כי הוא אמור היה לחיות 1,000 שנה אבל הוא העניק 70 שנה לדוד המלך.

ידוע שלאחר חטא עץ הדעת, ירד אדה"ר מגדולתו, ונגזרו עליו עונשים ובאה מיתה לעולם כיום תפקידנו לתקן את אותם דברים שהתקלקלו בחטא עץ הדעת

עכשיו נבין – דוד המלך הוא 70 שנה מנשמת אדה"ר לפני החטא ולכן מעלתו גבוהה ביותר. קורות חייו של דוד המלך מדהימים, הקשיים וההתמודדויות, ננסה במעט להבין את תחילת מסלול חייו של דוד המלך...

בתהילים פט, כא – מִצְאֵתִי דָוִד עֶבְדִּי בְּשֶׁמֶן קָדְשִׁי בְּיַשְׁוֹתָיו: נשאלת השאלה, היכן נמצא דוד המלך ? והתשובה היא – בסדום.

הסיפור מתחיל אצל אברהם אבינו **(בראשית יח) {א} וַיֵּרָא אֵלָיו ה' בְּאַלְנֵי מְבָרָא וְהוּא יֹשֵׁב פְּתוֹז הָאֵהֶל כְּזֶם הַיּוֹם: {ב} וַיֵּשֶׁא עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים נֹצְבִים עִלָּיו וַיֵּרָא וַיֵּרָץ לְקִרְאתָם מִפְּתוֹז הָאֵהֶל וַיִּשְׁתַּוּ אֲרָצָה: לאחר שאברהם אבינו מל את עצמו, ביום השלישי למילתו כאשר זהו היום הכואב ביותר למילת, הוציא הקב"ה חמה מנרתיקה כדי שלא להטריח את אברהם אבינו באורחים, אולם הצטער אברהם אבינו על כך שאין לו אורחים, ואז שלח לו הקב"ה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים, הם שלשה מלאכים בדמות אנשים, שבאו לבצע שליחותם. האחד בא לרפא את אברהם, השני בא לבשר לשרה שתלד את יצחק, והשלישי בא להפוך את סדום ועמורה.**

ישנו כלל שמלאך לא עושה שתי שליחויות בבת אחת והנה נאמר ששני מלאכים ירדו לסדום אחד ירד להפוך את סדום ועמורה והשני המלאך שבא לרפא את אברהם ירד להציל את לוט – איך זה יכול להיות ? מה קרה שהמלאך קיבל שתי שליחויות ?

התשובה טמונה בפסוק - **(בראשית יח, ט)** ויאמרו אליו אייה שרה אשתך ויאמר הנה באהל: **ובמה דברים אמורים?** כאשר באו המלאכים ושאלו על שרה, ענה להם אברהם אבינו הנה באהל, באותו רגע נקבע שכאשר באים אורחים דרך הגבר הוא לקדם את פני האורחים, ואילו האישה מקומה מטעמי צניעות באוהל שאין דרך האישה לקדם את פני הגברים.

דבר זה חידש הלכה בשמיים. כתוב בתורה **(דברים כג, ד)** לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה' גם דור עשירי לא יבא להם בקהל ה' עד עולם: **(ה)** על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים בדרך בצאתכם ממצרים ואשר שכר עליך את כלעם בן בעור מפאת ר ארם ויהרים לקללך: וכבר כאן לאחר תשובת אברהם אבינו נקבע בשמיים שעמוני ומואבי לא יבוא בקהל ה', אבל עמונית ומואבית כן יכולים לבוא.

ולמה? כי דרך הגבר לקדם אורחים, ואילו הגברים העמונים והמואבים לא קידמו את בני ישראל. אבל, הנשים אין דרכן לקדם וזאת למדו משרה אמנו שנשארה באוהל, ולכן עמונית ומואבית יכולה לבוא בקהל ה'. וכל זה מכוון לדוד המלך..

כאשר נפסקה הלכה זו בשמיים, מיד קיבל המלאך רפאל אשר בא לרפא את אברהם אבינו, שליחות חדשה והיא להציל את לוט מסדום ועמורה **וכל זאת למה?** כי מלוט עתידים לצאת עמון ומואב.

כאשר ברחו לוט אשתו ובנותיו מסדום, הסתובבה אשת לוט לראות מה קורה והפכה לנציב מלח. לוט ובנותיו ברחו למערה בהר, והם היו בטוחים שהעולם חרב כמו בדור המבול ולכן הציעה האחות הבכירה לאחותה. **(בראשית יט, לא)** ותאמר הבכירה אל הצעירה אבינו זקן ואיש אין בארץ לבוא עלינו בדרך כל הארץ: **(לב)** לכה נשקה את אבינו יין ונשכבה עמו ונזוזה מאבינו ירע: בסופו של דבר... **(לו)** ותהרין עיתי בנות לוט מאביהן: **(לז)** ותקלד הבכירה בן ותקרא שמו מואב הוא אבי מואב עד היום: **(לח)** והצעירה גם היא ילדה בן ותקרא שמו בן עמי הוא אבי בני עמון עד היום:

והנה בזכות הצלת לוט על ידי המלאך, נולד מואב, שממנו עתידה להגיע רות המואבית, אמא של מלכות בית דוד.

ויש לשאול, **ומדוע היה צורך בכל הסיפור הזה?** ולמה לא יבוא דוד המלך לעולם כמו כל ילד יהודי ממשפחה יהודית טהורה וכשרה כפשוטו של דבר?

התשובה היא, לבלבל את השטן. משום שנשמת דוד המלך גבוהה כל כך וממנה עתיד לצאת משיח צדקנו, משיח בן דוד – היה צורך לבלבל את השטן כדי שלא יפריע בתהליך של ביאת משיח שאורו בוקע דווקא מן החושך.. ממואב... מסיבה זו גם כל מסלול חייו של דוד המלך הוא מורכב מאוד..

לכן שמואל הנביא שהמליך את דוד המלך הוא זה שכתב את מגילת רות כדי שעניין גיורה של רות יהיה בעל תוקף ולא כפי שטענו רבים, שדוד המלך לא רק שאינו ראוי להיות מלך בישראל אלא הוא אפילו אינו ראוי חיו להיות בכלל עם ישראל כי שורשו מרות המואבית ולכן אין הוא יכול לבוא בקהל ה'.

דוד המלך עובר בחייו ניסיונות קשים עד שהכירו במעלתו. רדיפות וייסורים לפני שמלך ואחרי שמלך. ועל כך העיד דוד המלך בעצמו **(תהלים סט, ה)** רבו בשערו ראי שני זנבים.

בבית לחם שהייתה מנחלת שבט יהודה חי ישי בן עובד אביו של דוד המלך, שהיה נכדם של רות המואביה ובוועז. ישי שהיה צדיק מושלם והיה מאותם ארבעה אנשים "שמתו בעטיו של נחש" כלומר, הוא היה צדיק כזה מושלם, שאם לא הייתה נגזרת מיתה בעולם בגלל הנחש בחטא עץ הדעת, לא היה מת ישי שהרי לא חטא

ישי היה נשוי לנצבת בת עדיאל, שהייתה גם היא צדקת גדולה. יום אחד החל שוב לעלות במחשבה של ישי שאולי באמת גיורה של רות המואביה סבתו לא היה נכון והרי שלכאורה אם אכן כך הדבר, הרי שהוא אינו מזרע ישראל ומואבי הוא, ואיך יוכל מואבי לחיות עם נצבת בת עדיאל הצדיקה !! **מה עשה** ? הלך ופרש מאשתו מחיי אישות, אבל לא התגרש ממנה.

בשלב מסוים, אמר ישי, לא יאה לאדם להיות בלי אישה, מה עשה ? לקח שפחה כנענית שהייתה בביתו ואמר לה – "הרי את משוחררת על תנאי, אם אני כשר לבוא בקהל ה', ברי שאת משוחררת וגיורת ותהיי לי לאישה כדת משה וישראל אבל אם אני פסול מלבוא בקהל ה' הרי שאת אינך משוחררת, נשארתי שפחה כנענית ומותר לך להינשא למואבי".

נצבת בת עדיאל שהכירה בצדקותו של בעלה הצטערה מאוד על זה שפרש ממנה כי רצתה להעמיד ממנו בנים צדיקים. ראתה אותה שפחה את צערה של נצבת בת עדיאל ואמרה לה בואי ונעשה מעשה רחל ולאה, כלומר, את תבואי במקומי לשי ותעמידי ממנו זרע קדושים, מבלי שישי ידע על כך.

ואכן כך היה, והתעברה נצבת בת עדיאל מישי שבבטנה גדל דוד המלך. לאחר מספר חודשים כאשר הבטן מתחילה לבלוט החוצה, רואה ישי שהנה נצבת אשתו בהיריון, איך ? הלא הוא פרש ממנה זה זמן רב אם כך היא נושאת בבטנה ממזר ח'ו - **מה עושים** ? בניו של ישי ביקשו להרוג את הרך הנולד, הבן "הממזר", אולם ישי מנע זאת מהם בטענה שזה יביא עליהם בושה וחרפה, ואמר להם, "הניחו לו, אולם ולד זה יהיה מאוס לכם ולא יבוא בקהל ישראל".

כבר בבטן אמו החל דוד המלך את חייו כעובר לא רצוי, עובר הנחשב לממזר, בעודו בעריסה לחשה לו אמו וחיוקה אותו – "בני קדוש וטהור אתה מבטן, אל ייפול ליבך בייסורים ובעלבונות המצפים לך ... קבל אותם באהבה ואין לנו להישען אלא על אבינו שבשמיים"

על זה אמר דוד המלך **(תהילים סט, ט)** **מוֹזֵר הָיִיתִי לְאֹזֵי וְנִכְרִי לְבָנֵי אִמִּי.**

כילד הורחק דוד מבית אביו ונשלח לרעות את הצאן במדבר הצחית רחוק מקרבת בני אדם, ומתוך "תקווה" שאולי יאכלנו הארי או הדוב אולם דווקא בהתבודדות זו מוצא דוד את הדרך לדבקות בקב"ה בכל צעד ושעל, וזוכה דוד לסיעתא דשמיא כפי שסיפר לשאול המלך בעת שבא לשדה המלחמה ונלחם בגוליית **(שמואל א – פרק יז) {לד} וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל שָׂאוֹל רְעֵה הֲיֵה עִבְדְּךָ לְאִבִּי בְּצֹאן וּבְאֵרֵי הָאָרֶץ וְאֵת הַדּוֹב וְנִשְׂא שִׁיָּהּ מִהָעֵדֶר : {לה} וַיִּצְאֵתִי אֲזֶרְיֹו וְהַכְּתִיּוֹ וְהַצְּלִתִּי מִפְּיֹו וַיָּקֶם עָלַי וְהַזְּזִיקֵתִי בְּזִקְנֹו וְהַכְּתִיּוֹ וְהַמִּיתֵתִי :**

דוד הולך בביטחון עצום להרוג את גוליית, ביטחון מלא בקב"ה, **ולמה** ? דוד ידע להבין שאם הקב"ה נתן לו כוחות כרועה צאן להילחם ולהרוג את הארי והדב ויתרה מזאת להציל את הטרף מפי האריה והדב, הרי זה מעל לטבע, שרועה צאן אמיץ היה מבריח את הארי והדב, אבל לא היה מנסה להילחם איתם מול פנים מול פנים מכאן הבין דוד שרמז לו הקב"ה שהוא יכול גם כנגד גוליית, שזה גם דורש ניצחון מעל לטבע.

לאחר ששאל המלך נכשל בהנהגה שלו כמלך ונכנע לקול העם אמר הקב"ה לשמואל הנביא (שמואל א – טז,א) ויאמר ה' אל שמואל עד מתי אתה מתאבל אל שאול ואני מאסתיו מבולך על ישראל בלא קרנך שמן וקרן אשכולך אל ישי בית הלזומי כי ראיתי בבניו לי מלך:

שמואל הולך לבית לחם, וזקני בית לחם חרדו למראה שמואל כי חשבו שעשו מעשה לא טוב והוא בא להוכיחם. ענה להם שמואל (שמואל א – טז,ה) ויאמר שלום לכוז לה' באתי התקדשו ובאתם אתי בכוז ויקדש את ישי ואת בניו ויקרא להם לכוז:

מגיע ישי ושבעת בניו, רואה שמואל את הבכור אליאב, וחושב שהוא מתאים למלוכה. (שמואל א – טז,ה) ויהי בבוץ וירא את אליאב ויאמר אף גדר ה' משיזו: אומר הקב"ה לשמואל הנביא בתשובה שצריכה ללמד גם אותנו מוסר השכל. (שמואל א – טז,ו) ויאמר ה' אל שמואל אל תבט אל מראהו ואל גבה קומתו כי מאסתיהו כי לא אשר יראה האדם כי האדם יראה לעינים וה' יראה ללבב:

שמואל מנסה למשוח בשמן המשחה את כל שבעת בניו של ישי והשמן לא עולה מתוך הקרן (שמואל א – טז,יא) ויאמר שמואל אל ישי התמו הנערים? ! ישי מנסה להתחמק. ויאמר עוד שאר הקטן והנה רעה בצאן, יש איזה אחד קטן לא נחשב. ויאמר שמואל אל ישי שלוחה וקוזנו כי לא נסב עד באו פה:

מה עושים? דוד חייב להגיע, עוברות המחשבות בלב ישי ובניו, איזו "פדיחה" ... נו, אין ברירה, הנביא אומר חייבים לעשות, זה בציווי הקב"ה. (שמואל א – טז,יב) וישלח ויביאהו והוא אדמוני עם יפה עינים וטוב ראי, באותו מעמד יושבים על הבימה סביב שולחן הכבוד שמואל הנביא, ישי הצדיק ובניו וכן מסבדי בית לחם.. והנה מגיע דוד, הילד המנודה, הילד "הממזר" שמנסים להסתיר מעיני הציבור.. והוא עוד אדמוני = שופך דמים. נסער שמואל הנביא בקרבו ואומר הזה יהיה מלך ישראל?! ואז... ויאמר ה' קום משיחו כי זה הוא: אומר הקב"ה לשמואל משיח צדקי נכנס ואתה יושב?! קום!!! מיד קם שמואל ואחריו כל המסובים בפני דוד המלך...

בואו נחליף את דוד המלך באותו הרגע מהילד, זה שרצו במותו, הוא הופך להיות בחיר בניו של ישי, ויותר מכך הוא בחיר עם ישראל כולו, הוא נמשח למלך ישראל, השמן עולה מאליו וקופץ על ראשו.. הוא בחירתו של הקב"ה!!! מה היינו עושים באותו רגע? כמה גאוה הייתה מציפה את ליבנו? האם היינו מנצלים מצב זה לנקמות?!

אבל, לא אצל דוד המלך, על הרגע העצום הזה, רגע בלתי יתואר, כיצד אדם עולה לגדולות ברגע, מבירא עמיקתא לאיגרא רמה, על הרגע הזה אומר דוד המלך (תהילים קלא,א) שיר המעלות לדוד ה' לא גבה לבי ולא רבו עיני ולא הלכתי בגדלות ובגפלאות מובני:

אלו תעצומות נפש, מדהים, קשה להבנה... ברגע עצום זה אומר דוד המלך (תהילים קיח) {כא} אודך כי עזיתני ותהי לי לישועה: עונה לו אביו ישי {כב} אכן מאסו הבונים היתה לראש פנה: אומרים המפרשים אל תקרא אכן מאסו הבונים אלא אכן מאסו הבונים.. האחים המשתוממים לפשר המעשה עונים ואומרים מאת ה' היתה זאת היא גפלאות בעינינו: מסכם שמואל הנביא ואומר - {כד} זה היום עשה ה' גמלה ונשמחה בו:

בסוד שיח

חג השבועות נקרא שבועות על שם שבעת השבועות שספרנו בספירת העומר, וגם שבועות מלשון שבועה – **ובמה דברים אמורים ?**

שבועות זה מלשון שבועה כפי שאומרת הגמרא -נשבע ועומד מהר סיני. במעמד הר סיני נשבענו כולנו בפני הקב"ה על קבלת התורה, ולכן הבחינה כאן של שבועות היא בגדר שבועה ועניין השבועה הוא דבר חמור ביותר. כאשר אדם נשבע ומקיים את שבועתו, הוא מקבל אורות רוחניים גדולים מאוד, לכן השביע אותנו הקב"ה במעמד הר סיני כדי שנזכה לקבל את אותן האורות.

את עניין השבועה אנו מוצאים הרבה אצל דוד המלך **(תהילים קיט, קו) וְשִׁבְעָתִי וְאֶקְיְמָהּ לְשִׁמּוֹר מִשְׁפָּטַי צְדָקָה** : כל פעם שהיה יצר הרע מנסה להחטיא את דוד המלך זה דוד המלך נשבע בדבר המסוים ולא היה נכשל בדבר, שהשבועה הפכה להיות לו לגדר.

רבינו **האר"י הקדוש** מדבר רבות על שאורות השבועה הם גדולים מאוד, ולכן תיקנו לנו את התיקון המיוחד ללימוד בליל שבועות. לכן כאשר אדם עושה תשובה בשבועות, ומקבל על עצמו לשמור על השבועה שבה נשבענו לקב"ה, כמו שקיבלו אבותינו – **נְעִשֶׂה וְנִשְׁמָע !!** לכל אחד מאתנו במשך החיים יש שעבוד מצרים הפרטי שלו, יציאת מצרים הפרטית שלו, קריעת ים סוף הפרטית שלו. וגם מעמד התורה הפרטי שלו.

חג השבועות חג מתן תורה, מציין את שיא ההתעלות של עם ישראל לאחר שיצאו מכור ההיתוך במצרים, מגיעים לדרגת מלאכים ומסוגלים לשמוע את הקב"ה מדבר אליהם ישירות. משה רבנו מתאר את עצמת מעמד הר סיני בפרשת ואתחנן **(דברים ד) {לב} כִּי שָׁאַל יְהוָה לְיָמִים רִאשִׁימִים אֲשֶׁר הָיוּ לְפָנָי לְמַן הַיּוֹם אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים אָדָם עַל הָאָרֶץ וּלְמִקְצֵה הַשָּׁמַיִם וְעַד קֵצֵה הַשָּׁמַיִם הִנֵּהיָה כְּדָבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה אוּ הַנְּשִׁמָּע כְּמֵהוּ: {לג} הַשְּׁמָע עִם קוֹל אֱלֹהִים מְדַבֵּר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ כְּאֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ אֶתֶּה וַיּוֹזִי:**

והנה, בדיבר הראשון אומר הקב"ה לעם ישראל **(שמות כב) אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֶבְדִים וְגו'.** וכי הקב"ה רק הוציא את עם ישראל ממצרים!! הלא הוא בורא כל העולמות והנשמות, אין מי יאמר לו מה יעשה ואין מי יאמר לו מה יפעל כי הכל מעשה ידיו. אם כן, מדוע בחר הקב"ה להציג בדיבר הראשון דווקא את עניין יציאת מצרים ולא את בריאת העולם!!

על פי פשט הדברים, את יציאת מצרים חוו בני ישראל בפועל ולכן הם יוכלו לספר זאת כעדות לדורות הבאים. לעומת זאת, בריאת העולם אינה בגדר חוויה אישית אלא בגדר ידיעה / אמונה בקב"ה. אבל ישנו רובד עמוק יותר בדברים....

יציאת מצרים היא בבחינת לידה של עם ישראל, בגוף המסוגל להכיל את דרגת הנפש של אדם הראשון לאחר שהומעטה בעקבות החטא ובהדרגה להגיע למצב של קבלת דרגת הנפש של אדם הראשון לפני החטא. וזהו התהליך שבו עם ישראל נבדל מן הגויים ומקבל את דרגת הנפש הנדרשת לקיום תרי"ג מצוות.

ומכיוון שלידה קשורה בדם, הוצרכו כל ישראל למול את עצמם בליל פסח ולצבוע את המשקופים בדם הפסח. על כך אומר הנביא יחזקאל **(פרק טו, ו) וְאָעֲבַר עֲלֶיךָ וְאָרָאךָ מִתְּבוֹסֶסֶת בְּדָמֶיךָ וְאָמַר לָךְ בְּדָמֶיךָ זָוִי וְאָמַר לָךְ בְּדָמֶיךָ זָוִי: שְׁנֵי דָמִים, דָּם הַמִּילָה וְדָם הַפֶּסַח. וְהוֹצַרְכֶם בְּכֶן **(דברים יב, כג) כִּי הָדָם הוּא הַנֶּפֶשׁ וְגו'****

כעת יובן מדוע אמר הקב"ה **אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֶבְדִים,** כי בריאת העולם והאדם אינה עניין מיוחד רק לעם ישראל אלא לכל האנושות כולה ומחייבת את האדם רק בשבע מצוות בני נח אולם יציאת מצרים הוא עניין המיוחד רק לעם ישראל כי כאן עם ישראל נבדל מאומות העולם ומקבל את הכלים לקיום תרי"ג מצוות.

סודות ממגילת רות

מדברי מורי ורבי הרב יוסף שני שליט"א

הגמרא (**בבא בתרא דף יד/ב**) אומרת שאת מגילת רות כתב שמואל הנביא. ומדוע? כתוב בתורה (**דברים כג, ד**) **לֹא יָבֹא עִמּוֹנִי וּמִזְבֵּי בְּקִהְלֵהּ ה' גַּם דֹּר עֲשִׂירִי לֹא יָבֹא לָהֶם בְּקִהְלֵהּ ה' עַד עוֹלָם:** ומדוע? **עַל דְּבַר אֲשֶׁר לֹא קָדְמוּ אֶתְכֶם בְּלִזּוֹם וּבַמִּים בְּדֶרֶךְ בְּצִאתְכֶם מִמִּצְרָיִם וְגו'.** באו שמואל ובית דינו וקבעו, בגלל שאין דרכה של האישה לצאת מהאוהל ולקדם את האורחים, כפי שלמדו זאת משרה אמנו (**בראשית יח, ט**) **וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אֵיךְ שָׂרָה אֲשֶׁתְּךָ וַיֹּאמֶר הִנֵּה בְּאֵהָלָי: לכן אמרו עמוני ולא עמונית, מואבי ולא מואבית, והתירו את גיורה של רות המואבית, וכל זאת כתב שמואל הנביא כדי לחזק את ייחסו של דוד מלך ישראל.**

אם נתבונן במגילה היא תראה לכאורה ספר שלא נכתב ברוח הקודש אלא סיפור המעשה של רות המואבית הכולל פרידה ודמעות וכד'. יתרה מכך לשון המגילה היא עברית צחה מאוד, אבל ישנם מקומות בהם ההתייחסות לנקבה מובאת בלשון זכר.

הסיפור של מגילת רות מתחיל מפרשת וישב ליהודה היו שני בנים, **ער ואָנן**. יהודה חיתן את **ער עם תמר** הבת של **שם בן נח**, צדקת בת צדיק. ולאחר שמת **ער** ייבם אותה עם **או** בן שגם מת. שני הבנים, **ער ואָנן** נפטרו בעוון הוצאת זרע לבטלה!!!

בהמשך ידוע שמכוון שיהודה לא חיתן את תמר עם בנו שילקח היא התחפשה לקדשה על אם הדרך, יהודה בא אליה ובכך תיקן את פגם הברית של שני בניו ער ואָנן, ומובא בשם רבנו **האר"י הקדוש (שער הפסוקים פרשת וישב)** "דע, כי **פרץ זורח הם ער ואָנן** שנתגלגלו שם **בסוד יבום דיהודה לתמר**". ואמנם גם בהיות פרץ זורח צדיקים גדולים ונתקן חטאם במידת מה עדיין לא תוקן לגמרי עניין טיפות הזרע לבטלה...

במגילה כתוב (**פרק א, ב**) **וַיִּשֶׁם הָאִישׁ אֶלְיֹמֶלֶךְ וַיִּשֶׁם אִשְׁתּוֹ זַעְבִּי וַיִּשֶׁם שְׁנֵי בָנָיו מִזְכֹּלֹן וְכַלְיוֹן אַפְרָתִים מִבֵּית לָזָם יְהוּדָה וַיָּבֹאוּ שְׁדֵי מוֹאָב וַיְהִיו שָׁם: ויש לשאול מדוע כתב שמואל הנביא בלשון, **וַיִּשֶׁם הָאִישׁ.. וַיִּשֶׁם אִשְׁתּוֹ.. וַיִּשֶׁם שְׁנֵי בָנָיו**? אלא לכאורה היה עליו לכתוב **וַיִּשֶׁם הָאִישׁ אֶלְיֹמֶלֶךְ וְאִשְׁתּוֹ זַעְבִּי וַיִּשֶׁם שְׁנֵי בָנָיו מִזְכֹּלֹן וְכַלְיוֹן וְגו'.** ועוד יש לשאול מדוע נכתב **וַיָּבֹאוּ שְׁדֵי מוֹאָב וַיְהִיו שָׁם:** ולא נכתב **וַיָּבֹאוּ שְׁדֵי מוֹאָב וַיֵּשְׁבוּ שָׁם:** שהמושג **וַיְהִיו שָׁם** מלמד ששם התגבשה ונהייתה מהותם**

כעת נתחיל לבאר, **מחלון וכליון** ובשמים המקורי **יואש ושרף**, הם גלגול של ער ואָנן בחלק שעדיין לא ניתקן בעוון הזרע לבטלה. ולכן נאמר עליהם **וַיִּשֶׁם שְׁנֵי בָנָיו**, לרמוז שיש להם שמות אחרים מגלגול קודם. וכאשר הגיעו לשדי מואב, שם התחיל התיקון שלהם שכלל את **ערפה ורות** ולכן ירדו למואב **וַיְהִיו שָׁם**, שם במואב התחילה להתגבש מהותם על ידי תיקונם.

מבואר **בספר הליקוטים (שופטים פרק ד) לרבינו האר"י זצ"ל**, **תמר** שהייתה נשואה בתחילה ל-**ער** הייתה נשמה קדושה ביותר. ולכן **ער** לא בא אליה, וכשהוצרך לאשה הלך וחתא בזרע לבטלה. וזהו שנאמר (**בראשית לח, ז**) **וַיְהִי עַר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי ה' וַיִּמְתְּהוּ ה':** אולם על ייבום תמר על ידי **אָנן**, ידע **אָנן** שעל פי סוד הייבום, צריך אחיו **ער** לבוא בגלגול כבנם של **תמר** ו **אָנן** והוא לא רצה בכך וזהו שנאמר (**בראשית לח, ט**) **וַיִּדַע אָנָן כִּי לֹא לוֹ יְהִי הַזֶּרַע וַיִּהְיֶה אִם בָּא אֶל אִשְׁתּוֹ אֲזוּזִי וְשִׁזּוֹת אֶרְצָה לְבַלְתִּי נָתַן זֶרַע לְאֲזוּזִי:**

אבל... **תמר** חטאה בשניים [א] כשהייתה אשתו של **אָנן** הייתה שותפה בחטאו בכך שנתנה לו לבוא אליה על דעת להשחית ארצה. [ב] שישבה בפתח עיניים בהתחפשה לזונת ומה היה תיקונה של תמר? ואיך זה קשור לערפה רות ובוועז?

בתחילה באה תמר בגלגול של ציפורה אשת משה רבנו, ולא זכתה לומר שירה על הים כי הייתה במדיין באותו הזמן. וכיוון שהייתה שותפה בחטאו של אונן, נענשה בזה שפרש ממנה משה רבנו והשאירה כאלמנה חיה, וזהו שהתלוננה בפני מרים הנביאה אחות משה על חוסר חיי אישות עם בעלה משה. ומכיוון שהייתה אשתו של משה רבנו של כל הנביאים, ואמרו חז"ל אשתו כגופו, באה תמר בגלגול נוסף בדבורה הנביאה ולכן זכתה דבורה ואמרה את שירת דבורה כנגד זה שלא זכתה לומר את שירת הים. והייתה מאירה את המשכן בלפידים ונקראה אשת לפידות כנגד זה שישבה בפתח עיניים.

רות וערפה שהיו שתי אחיות תאומות, היו שתיהן גלגול של תמר !!! חלק הנפש של תמר שחטא בעוון שיתוף הפעולה עם אונן נתגלגל בערפה ולכן ערפה נישאה לכיליון הוא גלגול אונן, ושמה ערפה מלשון קשי עורף, שמקור טיפות הזרע של האדם מקורם במוח המאורך הנמצא בעורף האדם ונקרא בשם – דעת !!! וזוהי כוונת הגמרא (יבמות נגב) שאין קישוי אלא לדעת, ולכן בחרה ערפה לפרוש מנעמי. רות היא גלגול נפש תמר המתוקנת שכבר הייתה בגלגול ציפורה ודבורה, ולכן נישאה רות למחלון הוא גלגול ער בעלה הראשון שאתו לא חטאה.

כאשר נעמי מנסה לשכנע את ערפה ורות להישאר במואב הן עונות לה (רות א, י) ותאמרנה לה כי אתך נשוב לעמך: ויש לשאול מה קשור עניין השיבה אליהן?

אלא שהיו צריכות לומר בלשון כי אתך נזוזר לעמך: אלא שרמז כאן שמואל הנביא שהן חוזרות למקום בו גרו בגלגולם כתמר בעדולם שבארץ יהודה.

כאשר מגיעות נעמי ורות באותו יום נפטרה אשתו של בועז כדי לפנות את הדרך לנישואי בועז ורות. ומדוע? מיהו בועז?

אומר רבנו האר"י הקדוש (ספר הליקוטין פרשת ויחי) שיהודה שב שנית בגלגול בועז וחזר ולקח את רות היא תמר ויבמה, וזהו רמז הפסוק (רות ד, יג) ויקח בועז את רות ותהי לו לאשה ויבא אליה ויתן לה הריון ותלד בן: מלמד ש... ותהי לו לאשה שהייתה ראויה ומזומנת להיות לו לאישה מגלגולם הקודם, ולכן האריך בועז ימים רבים ארבע מאות שנה, ולמחרת היום לאחר שנעברה ממנו רות, נפטר בועז כי הושלם תיקונו.

ולאחר לידת הבן נאמר (רות ד) {יד} ותאמרנה הנשים אל נעמי ברוך ה' אשר לא השכיב אתך גאל היום ויקרא שמו בישראל: {טו} והיה לה בן למשיב נפש ולכלכל את שיבתך כי כלתך אשר אהבתך ילדתנו אשר היא טובה לה משבעה בנים: ומי הם שבעת הבנים? ער, אונן, שילה (שהיה צריך לייבם את תמר) פרץ, זרח, מחלון וכיליון (שהם גלגולי ער ואונן)

והנה השכנות אומרות... (רות ד, יז) ותקראנה לו השכנות שם לאמר ילד בן לנעמי וכי לנעמי יולד בן הלא לרות נולד הבן?! אלא שמחלון בנה של נעמי הוא גלגול ער נתגלגל שוב ובא כבנה של רות ולכן אמרו - ילד בן לנעמי, ומי הוא היה? ותקראנה שמו עובד הוא אבי ישי אבי דוד: על זה אומר הנביא ירמיה (פרק לביט) גדל העצה ורב העליכיה אשר עיניך פקוזות על כל דרכי בני אדם לתת לאיש כדרךכו וכפרי מעלכיו:

יזכנו הקב"ה לחיים של קדושה וטהרה, וישלח לנו את משיח צדקנו משיח בן דוד, במהרה בימינו – אכי"ר

תג שמחה

לוקט ממדרשי חז"ל ומדרשות הרבנים שליט"א

ערך-ני גה"ו

להצטרפות לרשימת תפוצה שבועית - nirgahali@gmail.com
כמו כן, ניתן להוריד את המאמר מהאתר - www.nir-g.022.co.il